

Sygn. akt V CSK 685/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku M. S.
przy uczestnictwie T.[...] Sp. z o.o. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 13 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego

przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący powołali się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a nawet na nieważność postępowania, to nie występują te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna przysługuje od orzeczenia Sądu drugiej instancji a występujący w tym postępowaniu uczestnik miał zdolność prawną i zdolność sądową. Z powodu braku zdolności sądowej uczestnika T. [...] SA postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 25 marca 2014 zostało uchylone postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 7 sierpnia 2014 r. Już na tym etapie postępowania faktycznie, pomimo błędnego oznaczenia strony wystąpił przedstawiciel mającej zdolność sądową i procesową T. [...] sp. z o.o. Także na rozprawie w dniu 17 marca 2015 r. przy ponownym rozpoznaniu sprawy wystąpił faktycznie uczestnik istniejącej spółki (por k.426). Pomimo więc pewnych uchybień procesowych sanowanych przez sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2015 r. przy ponownym rozpoznaniu sprawy przed Sądem Rejonowym wzięła udział spółka mająca zdolność sądową. Bezpodstawny był więc zarzut nieważności postępowania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r.,

I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243). Wpisać kiedy występuje przesłanka z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Za ustanowienie służebności przesyłu właściciel nieruchomości obciążonej może żądać od przedsiębiorcy, stosownie do art. 305² § 2 k.c., odpowiedniego wynagrodzenia. W literaturze i orzecznictwie wyrażono zapatrywanie, że można sięgać, na zasadzie analogii, do wyznaczników wypracowanych w odniesieniu do wynagrodzeń właścicieli nieruchomości obciążonych służebnościami dróg koniecznych. Powinno to być wynagrodzenie jednorazowe - za ustanowienie służebności - co nie wyłącza możliwości określenia sposobu jego zapłaty w postaci świadczeń płatnych okresowo (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1969 r., III CRN 379/68, OSNCP 1969, Nr 12, poz. 223; z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, niepubl.; z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, niepubl.; z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, niepubl.; z dnia 8 lutego 2013 r., IV CSK 317/12, niepubl.).

Wbrew stanowisku skarżącego w judykaturze wyjaśniono jaki teren powinien być przedmiotem obciążenia służebnością przesyłu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15, LEX nr 1938005 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 531/15, niepubl.) Skarżący tej kwestii w istocie nie dostrzegł, skoro z zakresu żądanej zmiany wynika, że domaga się korekty wynagrodzenia w zakresie popełnionego w istocie błędu rachunkowego. Zarzuty kasacyjne, aby wywołać pożądaną przez skarżącego skutek powinny trafnie wytykać popełnione przez sąd drugiej instancji błędy procesowe lub materialne. W wyjątkowych wypadkach, a takie wystąpiły w sprawie, na wysokość „odpowiedniego wynagrodzenia” mogą mieć wpływ wszystkie czynniki wskazane we wniosku, o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj